02/11/2026

Patriarhul Daniel: Teologia adevărată este știință a mântuirii și conștiință misionară a Bisericii în lume

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a transmis un mesaj cu ocazia celui de-al XI-lea Congres al Facultăților de Teologie Ortodoxă din Patriarhia Română, desfășurat în perioada 1-4 noiembrie 2026 la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus din județul Brașov.

„Apreciem organizarea celei de-a XI-a ediții a Congresului Facultăților de Teologie din Patriarhia Română la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, ctitorie a Sfântului Voievod Martir Constantin Brâncoveanu, a cărui familie reprezintă o mărturie grăitoare despre cum sfințenia odrăslește sfințenie”, a transmis Patriarhul României.

„Tema aleasă, Pastorația familiei creștine – prioritate a învățământului teologic ortodox, este, deopotrivă, relevantă și de actualitate, indicând orientarea cercetării teologice către activitatea pastorală și misionară a Bisericii, fiind necesară asumarea și valorificarea conștiinței eclesiale a teologiei și afirmarea legăturii dintre reflecția teologică și experiența eclesială”, a adăugat Preafericirea Sa.

Text integral:

Teologia adevărată este știință a mântuirii și conștiință misionară a Bisericii în lume
Congresul Facultăților și Departamentelor de Teologie din Patriarhia Română, organizat în contextul Anului omagial al pastorației familiei creștine și al Anului comemorativ al sfintelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, monahii, soții și mame), reprezintă un eveniment important pentru învățământul teologic ortodox universitar și postuniversitar românesc.

Această întâlnire academică este organizată în perioada 01-04 noiembrie 2026, de către Facultatea de Teologie Ortodoxă Sfântul Andrei Șaguna a Universității Lucian Blaga din Sibiu, și reunește ierarhi, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior, decani, directori ai Departamentelor de Teologie, directori ai Școlilor Doctorale, profesori și duhovnici de la Facultățile de Teologie Ortodoxă din țară.

Apreciem organizarea celei de-a XI-a ediții a Congresului Facultăților de Teologie din Patriarhia Română la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, ctitorie a Sfântului Voievod Martir Constantin Brâncoveanu, a cărui familie reprezintă o mărturie grăitoare despre cum sfințenia odrăslește sfințenie. Tema aleasă, Pastorația familiei creștine – prioritate a învățământului teologic ortodox, este, deopotrivă, relevantă și de actualitate, indicând orientarea cercetării teologice către activitatea pastorală și misionară a Bisericii, fiind necesară asumarea și valorificarea conștiinței eclesiale a teologiei și afirmarea legăturii dintre reflecția teologică și experiența eclesială.

Astăzi, școlile de teologie au ca vocație principală formarea de slujitori – misionari ai Bisericii în mai multe domenii, și anume: liturgic-pastoral (clerici), educațional (profesori de religie), social-filantropic (asistenți sociali), patrimoniu cultural bisericesc (pictori și restauratori), activități media (jurnaliști) etc.

Biserica are misiunea de a susține și de a întări familia creștină, oferind îndrumare pastorală și sprijin spiritual pentru toate etapele vieții familiale: nașterea și creșterea copiilor, pregătirea tinerilor pentru căsătorie, educația creștină a copiilor, depășirea dificultăților și întărirea legăturilor de iubire dintre membrii familiei. Familia creștină nu este doar o unitate socială, ci o ,,biserică mică”, după cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, în care se trăiește și se transmite credința creștină ortodoxă în mod viu și direct.

Aplicarea cunoștințelor teologice în cadrul diferitelor situații din viața cotidiană reprezintă o dovadă a capacității tinerilor teologi de a sesiza cât mai exact nevoile reale ale familiei creștine, exigențele predării Religiei sau ale activității social-filantropice a Bisericii, precum și importanța restaurării, conservării și administrării

patrimoniului sacru românesc. De aceea, astăzi, teologia academică este chemată să folosească metode noi și dinamice de cercetare și exprimare, pentru intensificarea misiunii ei de formare intelectuală și spirituală a tinerilor.

Exigențele academice nu trebuie să eludeze ethosul eclesial și conștiința misionară a actului teologic pus în slujirea Bisericii. Orice teolog este chemat, înainte de toate, să fie mărturisitor al lui Dumnezeu-Cuvântul întrupat în istorie și împărtășit spiritual în viața familiei conjugale și a familiei eclesiale, care sunt icoane ale iubirii Preasfintei Treimi și binecuvântări pentru umanitate. Așadar, Facultățile de Teologie Ortodoxă sunt chemate să dezvolte o teologie pentru viață, izvorâtă din lumina Sfintelor Scripturi, viețile Sfinților și nevoile comunităților parohiale și monahale.

Congresul Facultăților și Departamentelor de Teologie Ortodoxă din Patriarhia Română reprezintă un eveniment de comuniune academică și spirituală, care sporește conștiința teologiei ca voce misionară a Bisericii în Familie și în Școală. Prin valorificarea consecventă a relației vii dintre Facultățile de Teologie Ortodoxă și viața Bisericii, dintre școala teologică, mănăstire, parohie și familie, în vederea intensificării misiunii Bisericii, se consolidează conștiința vocației teologiei ca știință a mântuirii sau a vieții veșnice, adică știință a unirii omului cu Dumnezeu, Creatorul și Mântuitorul lumii.

Teologia academică este misionară când iubește și slujește viața Bisericii. Numai prin dimensiunea ei eclesială, această teologie evidențiază caracterul mistagogic, vindecător și luminător al Sfintelor Taine ale Bisericii, prin care omul muritor se unește cu Dumnezeu Cel veșnic viu. Activitatea profesorilor de teologie este o slujire a Bisericii lui Hristos, în continuitate și comuniune cu teologia Sfinților Apostoli, a Sfinților Părinți și a tuturor teologilor care au unit știința intelectuală cu sfințenia vieții.

În comuniune de gândire cu Sfinții Bisericii, Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae afirmă că: ,,Teologia vrea să cunoască pe Dumnezeu din experiența lucrării Lui mântuitoare asupra oamenilor. Dar nu o va cunoaște dacă nu intră într-un raport personal de dragoste cu Dumnezeu și cu credincioșii, prin rugăciune. Deci și mai mult e teolog cel ce se roagă cu ceilalți membri ai Bisericii. Căci în dragostea lor comună față de Dumnezeu se descoperă mai mult lucrarea mântuitoare și desăvârșitoare a iubirii Lui. În rugăciunile Bisericii, în cultul ei, respiră duhul ei unitar, e transparent orizontul ei eshatologic, ținta ei de desăvârșire în Hristos. O teologie care se hrănește din rugăciunea și viața duhovnicească a Bisericii e o teologie care redă și aprofundează gândirea și trăirea ei duhovnicească și lucrarea ei sfințitoare și slujitoare”[1].

În continuarea lucrărilor Congresului Național al Facultăților de Teologie din Patriarhia Română este prevăzută și întrunirea Colegiului Decanilor. Astfel, pe lângă susținerea referatelor cu teme de actualitate, aceste evenimente academice constituie un bun prilej pentru a reafirma că prezența Facultății de Teologie Ortodoxă în Universitate este o șansă pentru dialogul teologiei cu alte științe și pentru cooperarea Facultății de Teologie cu alte facultăți în vederea unei înțelegeri mai ample și mai nuanțate a contextului național și internațional, în care este chemată Biserica să desfășoare activitatea ei pastorală și misiunea socială.

Pe de altă parte, astăzi, pentru Facultatea de Teologie există și riscul unei secularizări ca diminuare a vieții spirituale a profesorilor și studenților, dacă viața liturgică a Facultății de Teologie își pierde intensitatea și ritmicitatea, iar cadrele didactice nu țin legătura cu viața liturgică a parohiilor și mănăstirilor.

Ca atare, într-o Facultate de Teologie Ortodoxă, trebuie mereu apărate și intensificate atât viața spirituală, cât și studiul științific, promovând deodată frățietatea liturgică, colegialitatea și cooperarea academică, pentru a ajuta lucrarea misionară în Biserică, Familie, Școală și societatea de azi.

Felicităm pe toți participanții la cel de-al XI-lea Congres al Facultăților de Teologie Ortodoxă din România, care s-a organizat cu binecuvântarea noastră și cu bunăvoința Înaltpreasfințitului Părinte Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, la Mănăstirea Brâncoveanu – Sâmbăta de Sus, vatră vestită de spiritualitate și cultură a Ortodoxiei românești, având convingerea că acest eveniment academic va contribui la încurajarea profesorilor de teologie pentru asumarea exigențelor academice din învățământul teologic ortodox, în vederea cultivării unui spirit colegial, de informare și formare a studenților pentru viață.

Ne rugăm Domnului Hristos, Învățătorul și Mântuitorul nostru, să le dăruiască tuturor bucuria slujirii cu vrednicie a Bisericii și a poporului român, întru mulți și binecuvântați ani!

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

[1] Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, Tom 1, Editura Basilica, București, 2018, pp. 103-104.

basilica.ro